

برنامه ریزی، اقدامات و چالش‌های بین‌المللی در تامین مدارس ایمن

مرتضی رئیسی دهکردی

رئیس سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور، استادیار دانشکده مهندسی عمران، دانشگاه علم و صنعت ایران
mraissi@iust.ac.ir

علی شهری

مدیر کل دفتر برنامه ریزی و تامین منابع سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور، دانشجوی دوره دکتری مهندسی عمران - سازه، دانشگاه شهید باهنر کرمان
ashahri111@gmail.com

مهدی اقبالی

دانشجوی دوره دکتری مهندسی عمران - سازه، دانشگاه علم و صنعت ایران
m_eghbali@iust.ac.ir

عبدالرضا سرو قد مقدم

رئیس پژوهشکده مهندسی سازه و دانشیار پژوهشگاه بین‌المللی زلزله‌شناسی و مهندسی زلزله
moghadam@iiees.ac.ir

کلید واژه‌ها: مدارس ایمن، راهبرد کاهش خطرپذیری حوادث و بلایای سازمان ملل متحد

چکیده

لزوم تامین ایمنی مدارس به عنوان یکی از اولویت‌های اصلی راهبرد کاهش خطرپذیری حوادث و بلایای سازمان ملل متحد مورد توجه قرار گرفته است. وسعت اقدامات انجام گرفته در کشور در زمینه ایمن سازی و مقاوم سازی مدارس و معرفی این فعالیت‌ها در مجامع معتبر بین‌المللی مورد توجه و استقبال نهادهای معتبر بین‌المللی قرار گرفته است. در این راستا، سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور همکاری‌های مختلف بین‌المللی را در این زمینه شروع نموده است که نتایج آن منجر به معرفی اقدامات انجام گرفته در کشور به عنوان یکی از الگوهای مناسب مدارس ایمن در دنیا خواهد شد. در این پژوهش اهداف نهاد کاهش خطرپذیری حوادث بلایای سازمان ملل متحد در مدارس ایمن تشریح شده است. نتایج بدست آمده نشانگر مطابقت فعالیت‌های انجام گرفته در کشور با نیازهای جوامع مختلف بین‌المللی است که می‌توان از این امر برای گسترش طرح‌های خلاقانه، تدوین ساختار و ضوابط یکپارچه و منسجم برای مدارس ایمن در کشورهای مختلف و انتقال تجربیات به سایر کشورها استفاده نمود.

۱- مقدمه

راهبرد کاهش خطرپذیری حوادث و بلایای سازمان ملل متحد^۱ (UNISDR) در سال ۲۰۰۵ کنفرانس جهانی کاهش بلایا را در ژاپن برگزار نمود و چارچوب کاری هیوگو (HFA) برای دوره ده ساله ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۵ تصویب گردید (Hyogo, 2005). نتایج این کنفرانس و محتوای HFA، فرصت بسیار ارزشمندی را برای ترویج دیدگاهی سازمان یافته و راهبردی و بین‌المللی برای کاهش آسیب‌پذیری و خطرپذیری مخاطرات ارائه نمود و برگشت‌پذیر ساختن جوامع و ملت‌ها را در برابر حوادث مورد تاکید قرار داد و راه‌های آن را مشخص نمود. برای پیگیری این نتایج، راهبرد کاهش خطرپذیری حوادث و بلایای سازمان ملل متحد (UNISDR) نشست‌ها و جلسات مختلفی به منظور تهیه چارچوبی کاربردی، استاندارد و بین‌المللی برگزار نموده است. در این راستا، سلسله نشست‌های مربوط به تهیه پایگاه منسجم جهانی کاهش خطرپذیری حوادث و بلایا در سال ۲۰۰۹ پیشنهاد نمود که تا سال ۲۰۱۱ ارزیابی ملی ایمنی از امکانات آموزشی و بهداشتی موجود در کشورها انجام گیرد. در ادامه این طرح و تا

¹The United Nations of the International Strategy for Disaster Reduction

سال ۲۰۱۵ بایستی برنامه‌های اجرایی یکپارچه‌ای در جهت توسعه ایجاد مدارس و بیمارستان‌های امن‌تر در کشورهای در معرض خطر ارائه گردد [۱]. پس از این رویداد، طیف وسیعی از طرح‌ها و ابزارهای مختلف در مدیریت و بهبود ایمنی مدرسه توسط تعدادی از کشورهای ارائه گردید. شورای عالی کاهش خطرپذیری بلایا و حوادث سازمان ملل متحد در سال ۲۰۱۳ تهیه پایگاه منسجم جهانی کاهش خطرپذیری بلایا را با پیشنهادی تحت عنوان "شروع مدارس ایمن در دنیا و ایجاد کمپین جهانی سازه‌های درمانی امن در مناطق حادثه‌خیز" را با تامین مالی داوطلبانه و خیران و التزام دولت‌ها در این زمینه را در سومین کنفرانس جهانی کاهش خطرپذیری بلایا^۱ (WCDRR) در سال ۲۰۱۵ اعلام نمود.

همچنین به دلیل اینکه در برخی کشورها، طرح‌هایی در مورد تامین ایمنی مدرسه اجرا شده است که هماهنگی و انطباق کاملی با ضوابط بین‌المللی و برنامه‌های UNISDR ندارد بنابراین UNISDR به منظور اطمینان از کیفیت و کمیت اقدامات انجام شده و هماهنگی بین کشورها به منظور استفاده، معرفی و انتقال تجربیات مختلف کشورها با طرح موضوع «ابتکار جامع جهانی در زمینه ایمنی مدرسه» و مطرح نمودن آن در سومین کنفرانس جهانی کاهش خطرپذیری حوادث و بلایا (ژاپن - اسفندماه ۱۳۹۳) (WCDRR) سعی خواهد نمود علاوه بر اهداف مذکور، توجه کشورهای مختلف را به این موضوع جلب نماید.

به منظور گسترش توجه جهانی برای موضوع مدارس ایمن^۲ (WISS) با هدف اینکه هر مدرسه‌ای بعد از سال ۲۰۱۶ ساخته خواهد شد برای حوادث طبیعی ایمن خواهد بود، حدود ۱۰ دولت از ایده‌ای تحت عنوان «مسئولان کشوری مدارس ایمن» را مطرح نمودند و مقرر گردید که این موضوع در سومین کنفرانس جهانی کاهش خطرپذیری بلایا و حوادث (ژاپن - اسفندماه ۱۳۹۳) (WCDRR) به عنوان یکی از موضوعات کلیدی این کنفرانس در زمان برگزاری آن مورد توجه قرار گیرد. برای این منظور اطلاعاتی ارزیابی حدود ۱۰۰۰۰ مدرسه به منظور «تعیین چگونگی ایمنی در مدارس» مورد استفاده قرار می‌گیرد. ارزیابی مدارس ایمن طبق اطلاعات مربوط به آنها و بر اساس داده‌های ارزیابی این مدارس در یک پایگاه اطلاعاتی در بستر یک سایت اینترنتی جمع‌آوری و ارائه خواهد شد. مدارس ایمن در سومین کنفرانس جهانی کاهش خطرپذیری بلایای طبیعی و حوادث به عنوان یک اولویت و چارچوب کاری در سال ۲۰۱۵ به منظور کاهش خطرپذیری بلایا و حوادث ارائه خواهد شد. این چارچوب کاری برای مناطق مختلف و کشورهای گوناگون طبق ضوابط دولت‌ها و شرایط آن کشور متفاوت خواهد بود. راهبرد کاهش خطرپذیری بلایا و حوادث سازمان ملل متحد (UNISDR) با تکیه بر برنامه ریزی و اقدامات منطقه‌ای کشورهای مختلف در حمایت از توسعه ابزارها و استانداردها جهت حمایت و مدیریت فعالیت‌های جهانی در زمینه مدارس ایمن استفاده خواهد نمود. بنابراین UNISDR در یک بازه زمانی دو سالانه ۲۰۱۴ الی ۲۰۱۶ اهداف ذیل را پیگیری خواهد نمود:

- کشورها در سومین کنفرانس جهانی کاهش خطرپذیری بلایا و حوادث نسبت به جمع‌آوری اطلاعات مربوط به ساختمان‌های مدارس نوساز و ایمن اقدام نمایند.
- توجیه همگانی به اهمیت مدارس ایمن و ایجاد مطالبه عمومی جامعه برای مدارس ایمن
- ارائه فرصتی برای بیان و ارائه دستاوردهای کشورهای مختلف در زمینه مدارس ایمن و تشویق دولت‌ها به منظور حمایت ملی در این زمینه
- عزم سیاسی برای ایجاد تعهد کشورها به یک چارچوب مشخص پس از سال ۲۰۱۵ برای کاهش خطر حوادث و بلایا با تامین مدارس ایمن

۲- مدارس ایمن

اتحادیه جهانی برای کاهش خطر بلایا و ایجاد برگشت‌پذیری در بخش آموزش^۳ تحت نظر راهبرد کاهش خطرپذیری بلایای سازمان ملل متحد (UNISDR)، "مدرسه ایمن" را به عنوان فصل مشترک از سه موضوع ذیل تعریف نموده است:

- تجهیزات و زیرساخت‌های یادگیری ایمن^۴
- مدیریت بحران در مدارس^۵
- کاهش خطرپذیری بلایای طبیعی و آموزش برگشت‌پذیری^۶

¹ Third UN World Conference on Disaster Risk Reduction

² The Worldwide Initiative for Safe Schools (WISS)

³ The Global Alliance for Disaster Risk Reduction and Resilience in the Education Sector

⁴ Safe Learning Facilities (disaster-resilient infrastructure)

⁵ School Disaster Management

⁶ Disaster Risk Reduction and Resilience Education

۲-۱- تجهیزات و زیرساخت های یادگیری ایمن

موضوع تامین تجهیزات و زیرساخت های یادگیری ایمن با همکاری و مشارکت نهاد تسهیلات جهانی برای کاهش سوانح و بازیابی جوامع^۱ (GFDRR) تحت نظر بانک جهانی و سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی سازمان ملل متحد (UNESCO) و سایر سازمان ها در سطوح ملی ارائه شده است. هدف از آن توجه به یکپارچه سازی و انسجام سازه ای ایمن در ساخت مدارس جدید و مقاوم سازی ساختمان های آسیب پذیر موجود بوده است. وزارت آموزش و پرورش، سازمان های برنامه ریزی ملی و استانی، بخش های استانی و ملی دولت ها در زمینه کاهش خطرپذیری حوادث و بلایا در تعامل با مهندسان و انجمن های تخصصی مهندسی در این زمینه همکاری خواهند نمود. این اقدامات به منظور ارزیابی کیفی و کمی ساخت مدارس و ارتقای ضوابط ملی در مورد مدارس ایمن و با هدف پشتیبانی از ساخت مدارس در مناطق کم خطر یا بدون خطر خواهد بود.

۲-۲- مدیریت بحران در مدارس

مدیریت بحران در مدارس با همکاری و مشارکت برنامه بین المللی نجات کودکان^۲ و فدراسیون بین المللی صلیب سرخ و هلال احمر^۳ (IRFC) در حال انجام است. برای انجام ملزومات مربوط به این موضوع، بایستی با حمایت وزارت آموزش و پرورش و با همکاری سازمان های مرتبط با مدیریت بحران نسبت به تشویق و ایجاد فعالیت های آمادگی شامل برگزاری مانورها و دوره های آمادگی مقابله با حوادث و بلایا اقدام گردد.

۲-۳- کاهش خطرپذیری بلایای طبیعی و آموزش پایدار و برگشت پذیر

کاهش خطرپذیری بلایای طبیعی و تامین آموزش برگشت پذیری به عنوان یک چالش جهانی مطرح است و دو نهاد UNESCO و UNICEF نیز در انجام آن همکاری و مشارکت می نمایند.

مطابق تعریف ارائه شده در چارچوب کاری هیگو (HFA, 2005) برگشت پذیری و تاب آوری (Resilience) ظرفیت یک نظام یا سیستم، جامعه یا اجتماعات بطور بالقوه در مواجهه با خطرها برای سازگاری از طریق مقاومت و ایستادگی و یا ایجاد تغییرات به منظور تداوم و نیل به سطحی قابل قبول از عملکرد و ساختار می باشد. این نکته از طریق میزان و درجه ای که نظام اجتماعی قادر به سازماندهی خود (Organizing Itself) برای افزایش ظرفیت به منظور فراگیری از حوادث و بلایای گذشته برای حفاظت بهتر در آینده و بهبود تدابیر کاهش خطرپذیری می باشد، سنجیده و شناخته می شود.

بنابراین تجهیز و آماده سازی وزارت آموزش و پرورش برای کاهش خطرپذیری از طریق تدوین و گنجاندن کتاب های درسی مرتبط با این موضوع در برنامه تحصیلی دانش آموزان باعث افزایش آگاهی و بهبود عملکرد معلمان در برابر وقوع حوادث و بلایا خواهد شد و همچنین سبب خواهد شد دانش آموزان در مواجهه با حوادث و بلایا و در شرایط بحرانی بر مبنای تفکر و منطق تصمیم گیری نمایند. از سایر اقدامات مورد نیاز و تاثیرگذار در این زمینه ایجاد دوره های آموزش مهارت های امداد و نجات در مدارس با حضور اولیای دانش آموزان خواهد بود که منجر به گسترش فرهنگ عمومی خانواده ها و جامعه در مواجهه با حوادث و بلایا و پشتیبانی از فرهنگ جامعه برای ایجاد جوامع برگشت پذیر در زمان وقوع حوادث و بلایا خواهد بود.

۳- مدل مدارس ایمن

مدارس ایمن^۴ بر مبنای ضوابط راهبرد کاهش خطرپذیری بلایای سازمان ملل متحد (UNISDR) و با استفاده از یک مدل مفهومی به صورت فصل مشترک سه بخش ۱-۲، ۲-۲ و ۳-۲ مطابق شکل (۱) تعریف شده است. تاکید جهانی بر تامین این سه عامل در مدارس ایمن باعث ارتقای کیفی و کمی اقدامات برای تامین ایمنی مدارس نوساز و جدید خواهد شد و همچنین می تواند به عنوان یک ابتکار جهانی مورد توجه دولت ها و مردم قرار گیرد.

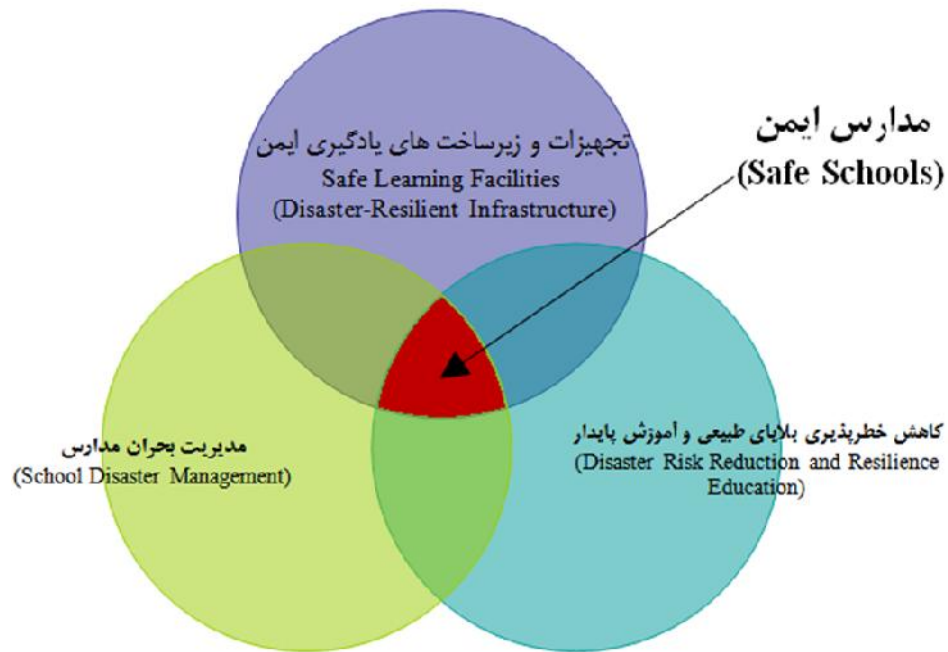
¹The Global Facility for Disaster Reduction and Recovery (GFDRR)

² Save the Children with the support of Plan International

³ The International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies (IFRC)

⁴ Safe Schools

شکل ۱: مدل مدارس ایمن Safe School بر اساس تعریف UNISDR [۲]

۴- اقدامات بین المللی

راهبرد کاهش خطرپذیری حوادث و بلایای سازمان ملل متحد (UNISDR) با توجه به ضوابط و محدوده وظایف خود، تلاش‌های گسترده‌ای به منظور تشویق و ترغیب دولت‌ها و ایجاد توجه جهانی به موضوع مدارس ایمن نموده است. در این راستا برنامه‌های مختلفی را با هدف ایجاد تعهد در دولت‌ها برای تامین مدارس ایمن پیش بینی نموده است که پس از سومین کنفرانس جهانی کاهش خطرپذیری حوادث و بلایای (WCDRR) (در سال ۲۰۱۵ میلادی-سندای ژاپن) از طرف UNISDR پیگیری خواهد شد. برنامه‌های کلی UNISDR برای رسیدن به اهداف مذکور شامل موارد ذیل می‌باشند؛

۴-۱- ایجاد تعهد سیاسی برای ایمنی مدرسه

- شناسایی دولت‌ها به منظور ایجاد انگیزه و تعهد و انجام اقدامات مورد نیاز در زمینه ایمنی مدارس برای تبدیل نمودن دولت‌ها به «پیشتازی در تامین ایمنی مدارس» و بکارگیری اقدامات و منابع برای توجه به ایمنی مدارس در سومین کنفرانس جهانی کاهش خطرپذیری حوادث و بلایا
- معرفی حدود ۱۰ الی ۱۵ دولت پیشتاز در زمینه مدارس ایمن به نحوی که از هر پهنه خطرپذیری حدود ۲ الی ۳ کشور انتخاب خواهند شد.
- ایجاد تسهیلات برای جلسات تخصصی در مورد ایمنی مدارس در کنفرانس جهانی کاهش خطرپذیری حوادث و بلایا و ارائه پایگاه‌ها و منابع ملی به منظور اطمینان از تامین ایمنی در مدارس
- ایجاد یک اولویت کاری در چارچوب برنامه UNISDR بعد از سال ۲۰۱۵ به عنوان بخشی از نتایج کنفرانس جهانی کاهش خطرپذیری حوادث و بلایا و تهیه ضوابط و آیین‌نامه‌های یکپارچه برای تامین مدارس ایمن
- پشتیبانی و حمایت از تلاش‌های منجر به بکارگیری ظرفیت‌های مختلف فنی و منابع مالی مربوط به سازمان‌های مردم‌نهاد و خیران، بخش خصوصی، افراد و انجمن‌های تخصصی و غیرتخصصی در سطوح ملی و محلی (استانی، شهر و شهرستان، روستا و بخش) در ایمنی مدارس
- توسعه یک راهبرد ارتباطاتی و جامع برای افزایش آگاهی در مورد ایمنی مدارس تحت نظر کنفرانس جهانی کاهش خطرپذیری حوادث و بلایا. این راهبرد شامل شناسایی و ارتقای مفهوم «افراد پیشتاز در حمایت از ایمنی مدرسه»^۱ برای تامین منابع و توجه به موضوع ایمنی مدارس خواهد شد.

¹ School Safety Advocacy Champions

- حمایت و پشتیبانی از تامین ایمنی در مدارس و فراهم نمودن داده های مورد نیاز از طریق آموزش و پرورش به عنوان اولین ابتکار جهانی آموزش^۱ (GEFI) در زمینه برنامه جهانی آموزش برای توسعه پایدار^۲ (ESD) خواهد بود.

۴-۲- ایجاد تقاضای اجتماعی برای مدرسه ایمن

- راهبرد کاهش خطرپذیری حوادث و بلایا سازمان ملل متحد (UNISDR) با همکاری اتحادیه جهانی برای کاهش خطرپذیری حوادث و بلایا^۳ (GADRR) در حال ایجاد و حمایت از تقاضای اجتماعی در سطح ملی برای ایمنی مدارس می باشند. این امر از طریق کاربرد روش های خلاقانه در سپردن انجام امور به مردم تحقق می یابد. برای این منظور بایستی مشخص شود که «ایمنی مدرسه بر اساس ضوابط تعریف شده UNISDR چگونه است؟» برای بهبود ارزیابی اولیه از ایمنی مدارس لازم است سه عامل تعریف مدرسه ایمن توسط UNISDR در نظر گرفته شود. انجام این امور، تکمیل کننده سایر فعالیت های ارزیابی ایمنی مدارس در اتحادیه جهانی^۴ خواهد بود.

- تهیه نقشه از اقدامات مرتبط با ایمنی مدارس در کشورهای منتخب

- حمایت منطقه ای (همانند اتحادیه همکاری های منطقه جنوب آسیا^۵) و ملی از فعالان و اقدامات مرتبط با توسعه و انطباق استانداردهای تامین ایمنی مدارس بر اساس تعریف مدارس ایمن در UNISDR

۴-۳- تسهیل اجرای طرح ایمنی مدارس در سطوح ملی، گسترش ظرفیت، نظارت و ارائه گزارش اقدامات

این موضوع با همکاری اتحادیه جهانی برای کاهش خطرپذیری حوادث و بلایا (GADRR)^۶ و بازگشت پذیری در بخش آموزش^۷ UNISDR و با اهداف ذیل انجام خواهد گرفت:

- کاهش خطرپذیری حوادث و بلایا برای بناهای موجود از طریق انجمن های تخصصی مهندسی در سطوح ملی و منطقه ای.

- حمایت و پشتیبانی دولت ها برای توسعه راهبردهای ملی یا یکپارچه سازی ایمنی مدارس به عنوان بخشی از برنامه های آموزشی موجود

- تشویق دولت ها به منظور نظارت و ارائه گزارش در مورد پیشرفت وضعیت ایمنی مدارس از طریق ارائه گزارش ملی

- مشارکت در پیگیری فرایند پیاده سازی پایگاه اطلاعاتی ایمنی مدارس از طریق ایجاد بستر اطلاعاتی مبتنی بر وب به منظور ارزیابی کاربردی و اولیه از نحوه ایجاد ایمنی در مدارس

۵- معرفی اقدامات انجام گرفته جمهوری اسلامی ایران در زمینه تامین مدارس ایمن

در راستای معرفی اقدامات انجام گرفته در جمهوری اسلامی ایران در زمینه تامین ایمنی مدارس، سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور به صورت فعال و مداوم با UNISDR همکاری می نماید. برای این منظور و بر اساس هماهنگی های انجام شده با نمایندگان UNISDR و دعوت از جمهوری اسلامی ایران برای شرکت در اولین جلسه مسئولان کشورهای مدارس ایمن^۸ که از طرف UNISDR و در تاریخ های ۸ و ۹ آبان ماه ۱۳۹۳ (شکل ۲) برگزار گردید، نمایندگان سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور شرکت نمودند (Mahdizadeh, 2011).

شکل ۲: لوگوی اولین جلسه مسئولان کشورهای مدارس ایمن

¹ Global Education First Initiative (GEFI)

² Education for Sustainable Development (ESD)

³ Global Alliance for Disaster Risk Reduction

⁴ Global Alliance

⁵ South Asian Association for Regional Cooperation (SAARC)

⁶ Global Alliance for DRR and Resilience in the Education Sector

⁷ Resilience in the Education Sector

⁸ First Meeting of Safe School Leaders

در این جلسه که به میزبانی دولت ترکیه و توسط اداره ملل متحد برای کاهش خطرپذیری حوادث و بلایا (UNISDR) برگزار گردید، حدود ۷۰ نماینده از وزارت آموزش و پرورش و سازمان ها و نهادهای دولتی ۱۵ کشور و اتحادیه جهانی کاهش خطرپذیری حوادث و بلایا و ایجاد بازگشت پذیری در بخش آموزش و نمایندگانی از UNESCO، UNICEF و بانک جهانی شرکت داشتند و اقدامات انجام شده در کشورهای شرکت کننده در خصوص ایمن سازی مدارس ارائه گردید (شکل ۳).

FIRST MEETING OF SAFE SCHOOL LEADERS 30-31 October 2014, Intercontinental Hotel, Istanbul, Turkey

شکل ۳: مشخصات اولین جلسه مسئولان کشورهای مدارس ایمن

نمایندگان ایران در این جلسه موضوعات ذیل را در خصوص تامین ایمنی در مدارس ارائه نمودند:

- اقدامات انجام گرفته در جمهوری اسلامی ایران به منظور کاهش آسیب پذیری لرز های ساختمان های مدارس
- انواع روش های اجرایی مقاوم سازی مدارس کشور
- معرفی تعدادی از پروژه های شاخص مربوط به ساخت مدارس
- عملکرد ساختمان های مقاوم سازی شده و نوساز در برابر زلزله های سال های اخیر
- ارائه پیشنهاد تهیه و تدوین نقشه راه^۱ به منظور تهیه چارچوب کاری و ضوابط بین المللی مدارس ایمن UNISDR برای کشورهای مختلف دنیا
- بره گیری از خیرین جامعه در توسعه مدارس ایمن

تشریح فعالیت های انجام گرفته در جمهوری اسلامی ایران در خصوص کاهش خطرپذیری مدارس در برابر بزرگترین حادثه محتمل در ایران یعنی زلزله، ارائه آماری از میزان بودجه اختصاص داده شده به این موضوع، اقدامات انجام گرفته در خصوص استفاده از انواع روش های مقاوم سازی جدید و بیان میزان اقدامات انجام شده برای تامین ایمنی مدارس کشور توسط نمایندگان جمهوری اسلامی ایران ارائه گردید.

همچنین در این جلسه جزئیات مربوط به طبقه بندی نسل های مختلف مطالعات و ارزیابی آسیب پذیری و مقاوم سازی مدارس، تهیه ساختار منسجم و یکپارچه مدیریتی برای مقاوم سازی مدارس، تدوین مراحل تهیه طرح مقاوم سازی، نقش سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور به عنوان یک نهاد دولتی و کارفرمای طرح مقاوم سازی مدارس در همکاری با سایر نهادهای دولتی و خصوصی به عنوان دستگاه نظارت، مشاور و پیمانکار تامین ایمنی مدارس ارائه گردید.

در بخش دیگری از گزارش، خلاصه ای از همکاری های تحقیقاتی - کاربردی سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور در موضوعات مورد نیاز مربوط به ایمنی مدارس نظیر بررسی آزمایشگاهی انواع روش های مقاوم سازی و بهینه سازی این روش ها با مراکز تحقیقاتی و دانشگاه های معتبر داخلی تشریح شد.

بررسی عملکرد ساختمان های مقاوم سازی شده و همچنین ساختمان های جدید الاحداث در مقابل خطرات ناشی از زلزله، به عنوان یکی از نتایج مربوط به وضعیت ایمنی در مدارس کشور - که بیانگر صحت فرایند و روش های مورد استفاده در مقاوم سازی و ایمن سازی مدارس است - بیان گردید.

به دلیل اینکه یکی از چالش های UNISDR در موضوع مدارس ایمن ملزم نمودن کشورها به انجام تعهدات خود در برابر وقوع حوادث مختلف در مدارس می باشد بنابراین تدوین ضوابط و معیارهای مربوط به مدارس ایمن و ارائه راهکارهای نیل به این موضوع مهم یکی از نیازهای اساسی و ضروری است. پیشنهاد جمهوری اسلامی ایران به عنوان یکی از کشورهای فعال در زمینه تامین ایمنی مدارس به منظور تهیه و تدوین

¹ Road Map

نقشه راه مربوط به ایجاد مدارس ایمن مورد توجه نمایندگان UNISDR قرار گرفت تا از این طریق بتوان توجه و التزام دولت ها در این زمینه فراهم گردد.

۶- نتایج و پیشنهادات

۶-۱- نتایج، پیشنهادات و راهکارهای UNISDR

- راهبرد کاهش خطرپذیری حوادث و بلایای سازمان ملل متحد (UNISDR) به منظور دستیابی به اهداف ذکر شده در تامین مدارس ایمن، راهکارهای پیشنهادی ذیل را مطرح نموده است:
- طرح حمایت از تشکیل ساختار سیاسی به منظور نظارت و ارائه گزارش در خصوص ایمنی مدارس با همکاری و مشارکت UNISDR به منظور حمایت از دولت ها در نشست های مربوط به مسئولان کشورها مدارس ایمن و استفاده از توجه جهانی به موضوع مدارس ایمن در کنفرانس جهانی کاهش خطرپذیری حوادث و بلایا (ژاپن-اسفندماه ۱۳۹۳)
 - راهکارهای پیشنهادی برای بکار بردن ظرفیت های مختلف سران کشورها در زمینه مدارس ایمن از طریق؛
 - پیگیری دولت های منتخب و علاقمند به موضوعات اعلام شده از طرف دبیر ویژه سازمان ملل متحد در زمینه کاهش خطرپذیری بلایا و حوادث و سران و مسئولان منطقه ای و نهادهای بین المللی
 - دعوت از کشورهای علاقمند برای کمک به ارائه و شکل دهی طرح های خلاقانه در مدارس ایمن
 - انتظارات از مسئولان ایمنی مدارس کشورها شامل؛
 - بکارگیری اقدامات و منابع برای ایمنی مدارس در کنفرانس جهانی کاهش خطرپذیری حوادث و بلایا
 - اختصاص بودجه ملی برای تامین ایمنی مدارس برای کشورهای که در این طرح مشارکت می نمایند.
 - تجهیز و بکارگیری ظرفیت های وزارت آموزش و پرورش کشورها و سازمان های ملی مدیریت و برنامه ریزی به منظور توسعه راهبردهای ملی ایمنی مدارس
 - ارزیابی وضعیت ایمنی مدارس در سطح کشور و نتایج حاصل از آن
 - ارائه تجربیات و اقدامات انجام گرفته کشورها در زمین ایمنی مدارس
 - توسعه راهبردهای ملی برای ایجاد ایمنی مدارس به عنوان بخشی از برنامه های کاهش خطرپذیری حوادث و بلایا در کشورها

۶-۲- نتایج و پیشنهادات جمهوری اسلامی ایران بر اساس اقدامات انجام گرفته در کشور

- جمهوری اسلامی ایران ضمن اعلام آمادگی کامل خود برای همکاری با UNISDR در زمینه مدارس ایمن، پیشنهادات ذیل را برای ایجاد ضوابط و فرایند منسجم و یکپارچه در کشورهای مختلف موارد ذیل را ارائه نموده است:
- همکاری و مشارکت فعال در تهیه نقشه راه مربوط به مدارس ایمن
 - انتقال دانش و تجربیات موجود در زمینه مدارس ایمن برای سایر کشورها
 - ارائه طرح های خلاقانه در زمینه مدارس ایمن بر مبنای تجربیات ملی
 - برگزاری جلسات تخصصی در زمینه مدارس ایمن با کشورهای مختلف و با همکاری UNISDR
 - ارائه کارگاه تخصصی تحت عنوان Safe Schools در سومین کنفرانس جهانی کاهش خطرپذیری حوادث و بلایا (WCDRR)
 - برگزاری نشست تخصصی در سطح وزیران کشورهای مختلف به منظور پیگیری تعهدات و بیان پیشنهادات در مورد مدارس ایمن پس از برگزاری کنفرانس جهانی کاهش خطرپذیری حوادث و بلایا
 - اعلام آمادگی برای ارزیابی اقدامات انجام شده در زمینه مدارس ایمن در کشورهای مختلف
- ارائه پیشنهادات جمهوری اسلامی ایران منطبق با تلاش های بین المللی برای معطوف نمودن توجه و حمایت مالی و فنی دولت ها در زمینه مدارس ایمن انجام گرفته است. با توجه به اقدامات انجام گرفته در کشور و نیز موضوعات پیشنهادی جمهوری اسلامی ایران و انتخاب موضوع «مدارس ایمن» به عنوان محور فعالیت های UNISDR از سال ۲۰۱۶، بنابراین اقدامات و پیشنهادات جمهوری اسلامی ایران از سوی شرکت کنندگان در اولین جلسه سران کشورها در مدارس ایمن و همچنین نماینده ویژه دبیر کل سازمان ملل متحد در UNISDR مورد استقبال قرار گرفت و مقرر شد اقدامات و هماهنگی های لازم برای تحقق این پیشنهادات با همکاری UNISDR انجام گیرد.

Hyogo Framework for Action 2005-2015(HFA, 2005): Building the Resilience of Nations and Communities to Disasters Extract from the final report of the World Conference on Disaster Reduction, (A/CONF .206/6)

Draft of Developing a Worldwide Initiative for Safe Schools, The UN General Assembly adopted the International Strategy for Disaster Reduction.

<http://www.wcdrr.org/safeschools>

Final Report, FIRST MEETING OF SAFE SCHOOL LEADERS (2014), Intercontinental Hotel, Istanbul, Turkey, Disaster Risk Reduction Coordination Section, United Nations Office for Disaster Risk Reduction (UNISDR), 9-11 rue de Varembé - Geneva, Switzerland, www.unisdr.org - www.wcdrr.org

Mahdizadeh A (2011) Report on Retrofit Procedure of School Buildings in Islamic Republic of Iran, Ministry of Education, State Organization of Schools Renovation, www.nosazimadares.ir/behsazi/ 2011 May.

Report of Country experiences OF SAFE SCHOOL LEADERS, FIRST MEETING OF SAFE SCHOOL LEADERS.

